

ДО

Г-жа Ирена Първанова

Директор на Дирекция „Добро управление“ в администрацията на МС и
Ръководител на управляващия орган на ОП „Добро управление“.

ОТНОСНО: Общо предложение на неправителствени организации, членове на Наблюдаващия комитет към ОП „Добро управление“, по процедура „Организационно развитие на Икономическия и Социален съвет и засилване ролята на организираното гражданско общество“, включена за одобрение в 18-то заседание на КН на ОПДУ

Уважаема г-жо Първанова,

Във връзка с публикуваните за обществено обсъждане документи за откриването на процедура критерии за подбор на операция „Организационно развитие на Икономическия и Социален съвет и засилване ролята на организираното гражданско общество“, моля да вземете предвид следните предложения и коментари с цел подобряване ефективността на резултатите от изпълнението на Оперативна програма “Добро управление”:

1. По важността и основателността на операцията:

Икономическият и социален съвет (ИСС) следва да бъде изключително активен орган в това да дава възможност организираното гражданско общество да участва във формирането на политиките, които засягат сферите, които са му определени като приоритетни (чл. 3 и чл. 7 от ЗИСС). Той е замислен като един вид „граждански парламент“ (вкл. бюджета му е част от бюджета на Народното събрание), но в последните години, за съжаление, не можем да кажем, че е бил изключително активен.

От отчета за дейността на Икономическия и социален съвет (ИСС) за 2020г.¹ е видно, че на национално ниво дейността на ИСС се изчерпва с изготвени:

- 6 бр. становища по програмни и стратегически документи,
- 1 бр. резолюция,
- 3 бр. анализи;
- 3 бр. инициирани консултации с представители на изпълнителната власт и
- 2 бр. дискусии.

На международно ниво, в рамките на сътрудничество с Европейския икономически и социален комитет и ИСС на други европейски държави, представители на ИСС са взели участие в 14 дебата, дискусии или консултации.

¹ <https://esc.bg/wp-content/uploads/2021/03/annual-activity-report-2020-bg.pdf>

През цялата 2020 г. в ИСС не са постъпили искания от Народното събрание, Президента на Републиката и Министерския съвет за изготвяне на становища по проекти на закони, национални програми и планове относно икономическото и социално развитие на страната. В отчета не са споменати и дейности по консултиране и дискутиране на становища и позиции на местно и регионално ниво, нито с отделни структури по теми и браншове, нито със структурите на гражданското общество, което би следвало да е една от важните функции на ИСС, съгласно чл.4, ал.2 от ЗИСС.

Ако се разгледат заложените в бюджета за 2020г. целеви стойности на показателите за изпълнение, ще се установи, че същите са крайно неамбициозни, например:

- Разработени и приети становища, анализи и резолюции по стратегически проблеми на икономическата и социална политика – 7 броя за 2020г.
- Проведени публични дискусии, консултации и регионални срещи с представители на законодателната и изпълнителната власт и гражданското общество по обществено значими въпроси на икономическото и социално развитие – 9 броя за 2020г.

В същото време, на сайта за обществени консултации към МС <https://www.strategy.bg/> в областта на икономическото и социално развитие бяха публикувани стотици документи. Народното събрание прие през 2020г. 137 закона, от които поне половината имаха отношение към икономическото и социално развитие на страната. По никои от тези документи не е иницирано становище от ИСС и не е поискано такова от тях от страна на институциите. Това показва липса на авторитет на ИСС пред законодателната и изпълнителната власт, а също и пред гражданското общество, чиито интереси би следвало да представя и защитава.

На фона на липсата на авторитет и активност, планираният годишен бюджет на съвета за 2020г. е 1,11 млн.лв., от които 763 хил.лв. за щатен персонал от 27 човека, а 322 хил.лв. за издръжка². В отчета за изпълнението на бюджета за 2020г. е видно, че числеността на щатния персонал е била 17 човека, отчетените разходи за персонала са 623 746 лв., а разходите за издръжка - 83 436лв.³ ИСС и към момента разполага с достатъчно бюджетни средства за оптимизиране на своята работа, включително и за въвеждането на съвременни системи за информиране и комуникация, но няма амбицията и визията да го направи. Считаме, че е необходим обществен дебат за обхвата и обема на дейността на ИСС, така че наистина да се засили участието на гражданското общество във формирането и изпълнението на политики, а не да се поддържат и финансират от държавния бюджет структури лишени от съдържание и функционалност.

²

<https://parliament.bg/pub/parliamentarybudget/20191105050813Doklad%20proekt%20budget%20NS%202020.pdf>

³ file:///C:/Users/Admin/Desktop/202103050238170t4et_NS_31.12.2020.pdf

2. По предвидените в процедурата примерни дейности и индикатори за изпълнението им:

Нужната активност на Икономическия и социален съвет е да въвлича гражданските организации и да ги мотивира за активна позиция по темите на Съвета, за да постигне действително увеличаване на гражданското участие в процеса на формиране и контрол на изпълнението на политиките. Това обаче няма как да бъде изпълнено чрез повишаване капацитета на неговите служители (предполага се, че това им е основна длъжностна характеристика и подход в работата). По-подходяща и в съответствие с целите на програмата би била операция насочена към създаване на устойчиви механизми за активно включване на граждански организации с опит и експертиза.

А) анализ и предложения за подобряване на нормативната уредба и практиките за участие на организираното гражданско общество

Тази дейност е изключително неподходяща, тъй като е неясно обосновано как и защо сега ще се прави, и то с ресурс от оперативната програма; подобен анализ следва да се прави от Съвета постоянно (съобразно заложените му задачи в чл. 2 от ЗИИС); така ще излезе, че със средства на ЕС на практика се подкрепя една българска институция да си върши работата, което не е оправдано, тъй като за това се харчи национален публичен ресурс⁴. Подходящо в случая ще бъде да се направи допитване до гражданските организации за това кое според тях работи като форми на взаимодействие и пр. (въпреки че и подобни анализ са правени непрекъснато, но не се вземат предвид).

Б) по отношение разработване и внедряване на информационна система – веб-базирана система за сътрудничество и диалог

Идеята като цяло е добра, ако се приеме, че целта е да се улесни и направи по-бърз начина на споделяне на предложения и даване на обратна връзка от гражданското общество. Но бихме препоръчали подобни безплатни платформи, като например платформата за консултации с гражданите с отворен код [Consul](#), която се ползва от над 135 общини и институции от целия свят. Дори и да не се въведе тази безплатна платформа, а да се създаде нова такава, разход от порядъка на няколко десетки хиляди лева може спокойно да се реализира в рамките на годишните разходи за издръжка на Съвета.

Не на последно място по важност е факта, че предложените в документа индикатори за изпълнение и за резултат са неадекватни и без посочени конкретни стойности. Те са изцяло свързани с това да се обучат конкретни служители в администрацията, което не е достатъчно да развие реално инструментите на партньорство и взаимодействие с гражданското общество. Въз основа на гореизложеното предлагаме:

⁴ Планираният годишен бюджет на съвета за 2021г. е 1,173 млн.лв., от които 840 хил.лв. за щатен персонал, а 307 хил.лв. са за издръжка. file:///C:/Users/Admin/Desktop/20210119112148NS_Budget-by%20programs_2021.pdf

1. Процедурата „Организационно развитие на Икономическия и Социален съвет и засилване ролята на организираното гражданско общество“ да не се одобрява. Ако се търси възможност да се подобри диалога с гражданските организации и ИСС е необходимо да се направи анализ на това, което има в момента и неговата ефективност, да се направи допитване до широк кръг организации какви са техните очаквания за това диалога да бъде по-резултатен и тогава да се пристъпи към разписване на конкретна операция, в случай на обоснована нужда от допълнително финансиране дейността на Съвета. Не на последно място следва да се отбележи, че от 2010г. функционира Информационен портал за НПО в България <https://www.ngobg.info/>, който може да бъде естествен партньор на ИСС в усилията за увеличаване на гражданското участие във формирането и изпълнението на политики.
2. Предлагаме средствата планирани за процедурата в размер на 1,092 млн.лв., да бъдат прехвърлени към процедура „Повишаване на гражданското участие в процесите на изпълнение и мониторинг на политики и законодателство“. Към момента по тази процедура са предвидени средства в размер на 11 145 970 лв. и за тях ще се кандидатства на конкурсен принцип. По този начин ще се осигури по-голям ресурс за реални дейности за увеличаване участието на гражданските организации във формирането и изпълнението на политики.

С уважение:

Български център за нестопанско право

Фондация „Подслон за човечеството“/ Хабитат България

Сдружение „Форум Гражданско Участие“

Фондация „Антикорупционен фонд“